

ΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 19 ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ

3 Νοεμβρίου 2025

Το πλαίσιο πολιτικής για την κλιματική αλλαγή

Αρτεμις Γρύλλια Αν. προϊσταμένη

Τμήμα Κλιματικής Αλλαγής

*Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της
Ατμόσφαιρας*

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Το πλαίσιο πολιτικής για την κλιματική αλλαγή

Περιεχόμενα

- **Η Συμφωνία των Παρισίων**
- **Ευρωπαϊκή πράσινη Συμφωνία και Ευρωπαϊκός Κλιματικός Νόμος**
- **Εθνικός Κλιματικός Νόμος - Στόχοι**
- **Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα**
- **Μέτρα μείωσης εκπομπών**
- **Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή**

Διεθνής συμφωνία για την κλιματική αλλαγή

Η Συμφωνία των Παρισίων

Υιοθετήθηκε στη σύνοδο των Ηνωμένων Εθνών (COP21) το 2015

Μακροπρόθεσμος στόχος:

- η διατήρηση της αύξησης της θερμοκρασίας κάτω από 2°C σε σχέση με τα προβιομηχανικά επίπεδα
- η συνέχιση των προσπάθειών ώστε να μην υπερβεί η αύξηση της θερμοκρασίας τους 1,5°C
- αύξηση δυνατότητας για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
- συμβατότητα των χρηματοδοτήσεων με μία οικονομία κλιματικά ανθεκτική και με χαμηλές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και Ευρωπαϊκός Κλιματικός Νόμος

Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (Δεκέμβριος 2019)

- αναπτυξιακή στρατηγική που αποσκοπεί στον μετασχηματισμό της Ε. Ενωσης σε μια δίκαιη και ευημερούσα κοινωνία με οικονομία σύγχρονη και ανταγωνιστική
- έως το 2050 να έχουν μηδενιστεί οι καθαρές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και
- η οικονομική ανάπτυξη να έχει αποσυνδεθεί από τη χρήση των πόρων

Ευρωπαϊκός Κλιματικός Νόμος (Ιούνιος 2021)

- Επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας το αργότερο μέχρι το 2050
- Θέσπιση στόχου μείωσης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 55% μέχρι το 2030 σε σχέση με τα επίπεδα του 1990

Τροποποίηση του Ευρωπαϊκού Κλιματικού Νόμου (2025 υπό συζήτηση)

- Θέσπιση στόχου μείωσης εκπομπών κατά 90% το 2040 σε σχέση με τα επίπεδα του 1990

Ευρωπαϊκή Νομοθεσία για την κλιματική αλλαγή

Νομοθετικό πακέτο «Fit for 55»

→ Υιοθετήθηκε το 2023 με σκοπό την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κλιματικού Νόμου

Θεσπίστηκαν:

- **Νομικά δεσμευτικοί στόχοι** μείωσης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου σε πολλούς τομείς της οικονομίας
- Στόχος **ενίσχυσης απορροφήσεων άνθρακα** από φυσικές καταβόθρες
- **Αναθεωρημένο Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ - EU ETS)**
- **Κοινωνική στήριξη** για πολίτες και μικρές επιχειρήσεις

Ευρωπαϊκή Νομοθεσία για την κλιματική αλλαγή

Αναθεωρημένο Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ-EU ETS)

- θέτει τιμή στον άνθρακα με τη θέσπιση ορίου στο μέγιστο αριθμό δικαιωμάτων εκπομπών
- συντελεί στην αύξηση επενδύσεων για την πράσινη μετάβαση
- καλύπτει διυλιστήρια, παραγωγή ενέργειας, σιδήρου και χάλυβα, αλουμινίου, τσιμέντου, κεραμικών, γυαλιού, λιπασμάτων, χαρτιού κ.ά., την αεροπορία και τη ναυτιλία
- θέτει στόχο μείωσης εκπομπών κατά 62% μέχρι το 2030 σε σχέση με τα επίπεδα του 2005

Νέο ξεχωριστό Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (EU ETS2) (από το 2027)

- για καύσιμα σε οδικές μεταφορές και κτίρια
- θέτει στόχο μείωσης εκπομπών 42% μέχρι το 2030 σε σχέση με τα επίπεδα του 2005

Ευρωπαϊκή Νομοθεσία για την κλιματική αλλαγή

Κανονισμοί ESR και LULUCF

Αναθεωρημένος Κανονισμός για επιμερισμό προσπαθειών (ESR)

- θέτει στόχο μείωσης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για κάθε Κράτος - Μέλος
- καλύπτει κλάδους που δεν εντάσσονται στο EU ETS (κτίρια, γεωργία, απόβλητα)
- θέτει στόχο μείωσης εκπομπών κατά 40% μέχρι το 2030 σε σχέση με τα επίπεδα του 2005

Αναθεωρημένος Κανονισμός για τον κλάδο χρήσεων γης, αλλαγών χρήσεων γης και δασοπονίας (LULUCF)

- αύξηση απομακρύνσεων άνθρακα
- στόχος απομάκρυνσης καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου: 310 εκατ. τόνοι ισοδύναμου CO₂

Ευρωπαϊκή Νομοθεσία για την κλιματική αλλαγή

Νομοθετικό πακέτο “RePowerEU”

- Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας
- Στόχος **αύξησης των ΑΠΕ** στην τελική ενεργειακή κατανάλωση κατά 42,5% μέχρι το 2030 με τη φιλοδοξία να φθάσει το 45%
- Στόχος για μείωση της τελικής ενεργειακής κατανάλωσης σε επίπεδο Ε. Ενωσης κατά 11,7% το 2030
- Αύξηση της χρήσης **βιώσιμων καυσίμων σε αεροπλάνα και πλοία** και μείωση του περιβαλλοντικού τους αποτυπώματος
- Αύξηση του αριθμού των σταθμών φόρτισης και ανεφοδιασμού για αυτοκίνητα και φορτηγά που χρησιμοποιούν εναλλακτικά καύσιμα

Ευρωπαϊκή Νομοθεσία για την κλιματική αλλαγή

φθοριούχα αέρια

- **Ισχυρά αέρια του θερμοκηπίου** (HFCs, PFCs, SF6) (πολύ ισχυρότερα από το CO₂)
- Χρησιμοποιούνται σε καθημερινά προϊόντα (κλιματιστικά, ψυγεία, αντλίες θερμότητας κ.ά.) και σε βιομηχανικό εξοπλισμό

Κανονισμός για τα φθοριούχα αέρια

- πρόληψη εκπομπών και έλεγχος των διαρροών
- διαχείριση του τέλους του κύκλου ζωής προϊόντων και εξοπλισμού
- εκπαίδευση και πιστοποίηση εργαζομένων
- θέσπιση συστήματος ποσόστωσης για την εφαρμογή χρονοδιαγράμματος σταδιακής μείωσης της ποσότητας HFCs
- απαγόρευση της χρήσης των φθοριούχων αερίων σε τύπους εξοπλισμών όπου υπάρχουν διαθέσιμες εναλλακτικές ουσίες

Ευρωπαϊκή Κλιματική Χρηματοδότηση

→ 30% της συνολικής χρηματοδότησης από τον προϋπολογισμό της Ε. Ένωσης και των πρόσθετων Ταμείων σε έργα με σκοπό την κλιματική ουδετερότητα μέχρι το 2050 και να επιτευχθούν οι στόχοι για το 2030

(υπό συζήτηση το νέο νομοθετικό πλαίσιο με ποσοτό 35%)

- **Κοινωνικό Κλιματικό ταμείο** για υποστήριξη των ευαίσθητων νοικοκυριών, μικρών επιχειρήσεων και χρηστών μέσων μεταφοράς (65.δισ.€ 2026-2032)
- **Ταμείο Εκσυγχρονισμού** από πόρους του EU ETS για την υποστήριξη των επενδυτικών αναγκών 13 Κρατών-Μελών με το χαμηλότερο εισόδημα (συμπεριλαμβάνεται και η Ελλάδα)
- **Ταμείο Καινοτομίας** από πόρους του EU ETS για την ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών χαμηλού άνθρακα

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

27 Μαΐου 2022

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 105

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4936

Εθνικός Κλιματικός Νόμος - Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επείγουσες διατάξεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και την προστασία του περιβάλλοντος.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:
ΜΕΡΟΣ Α'

ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ - ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΟΥΔΕΤΕΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1 Σκοπός

Άρθρο 2 Αντικείμενο

Άρθρο 3 Ορισμοί

Άρθρο 15 Εξαίρεση διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών για τις κατηγορίες οχημάτων «Μ3», «Ν2» και «Ν3» - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 39 του ν. 4710/2020

Άρθρο 16 Δημοτικά Σχέδια Μείωσης Εκπομπών

Άρθρο 17 Μέτρα για τη μείωση των εκπομπών από τα κτίρια

Άρθρο 18 Ενδυνάμωση της διάστασης της κλιματικής αλλαγής στην περιβαλλοντική αδειοδότηση - Τροποποίηση Παραρτήματος ΙΙ του ν. 4014/2011

Άρθρο 19 Μέτρα για τη μείωση εκπομπών από εγκαταστάσεις

Άρθρο 20 Μέτρα για τη μείωση των εκπομπών από επιχειρήσεις

Άρθρο 21 Μετασχηματισμός αναπτυξιακού υποδείγματος των νησιών και μετάβασή τους στην κλιματική ουδετερότητα

Άρθρο 22 Πρόστιμα

Εθνικός Κλιματικός Νόμος (4936/2022)

Σκοπός

- βελτίωση της **ικανότητας προσαρμογής** στην κλιματική αλλαγή και της κλιματικής ανθεκτικότητας της χώρας
- εξασφάλιση της σταδιακής μετάβασης στην **κλιματική ουδετερότητα** μέχρι το 2050

Ενδιάμεσοι κλιματικοί στόχοι

- Μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 55% μέχρι το 2030
- Μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 80% μέχρι το 2040
σε σχέση με τα επίπεδα το 1990

Εθνικός Κλιματικός Νόμος (4936/2022)

Ορίζονται μέτρα και πολιτικές:

- για την **επίτευξη των ενδιάμεσων στόχων μείωσης εκπομπών** για τα έτη 2030 και 2040
- για τη **μείωση εκπομπών από την ηλεκτροπαραγωγή, τα κτίρια, τις μεταφορές και τις επιχειρήσεις**

Το Εθνικό Σχέδιο για τη Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ)

Περιλαμβάνει μέτρα για:

- προώθηση των **ΑΠΕ**
- **εξοικονόμηση ενέργειας** και αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας
- σταδιακή **εξάλειψη των ορυκτών καυσίμων** και αντικατάστασή τους από ΑΠΕ
- σταδιακή υποκατάσταση του φυσικού αερίου από **ανανεώσιμα αέρια** (βιομεθάνιο, πράσινο υδρογόνο)
- προώθηση της **βιώσιμης αστικής κινητικότητας**
- βελτίωση του ανθρακικού αποτυπώματος **κτιρίων και υποδομών**
- μείωση εκπομπών από τη **διαχείριση αποβλήτων** και προώθηση της **κυκλικής οικονομίας**
- **αύξηση των απορροφήσεων άνθρακα**

Ο Εθνικός Κλιματικός Νόμος 4936/2022

Απαγόρευση ορυκτών καυσίμων

→ απαγόρευση παραγωγής
ηλεκτρικής ενέργειας από
ορυκτά στερεά καύσιμα
από 31/12/2028

Δύναται να επισπευσθεί
λαμβάνοντας υπόψη
την επάρκεια ισχύος και την
ασφάλεια εφοδιασμού
σύμφωνα με τις τις προβλέψεις
του ΕΣΕΚ

Ο Εθνικός Κλιματικός Νόμος 4936/2022

Τομεακοί προϋπολογισμοί άνθρακα

Για 5 έτη (με έναρξη το 2024) για τους τομείς:

1. Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας
2. Μεταφορές
3. Βιομηχανία
4. Κτίρια
5. Γεωργία και Κτηνοτροφία
6. Απόβλητα
7. Δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγών χρήσεων γης και δασοπονίας

(Εχει ολοκληρωθεί η διαβούλευση και αναμένεται η έκδοσή τους)

Εθνικός Κλιματικός Νόμος (4936/2022)

Μέτρα προώθησης οχημάτων μηδενικών εκπομπών

- Από τον Ιανουάριο 2024: τουλάχιστον 1/4 των νέων εταιρικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης που ταξινομούνται ανά εταιρεία σωρευτικά θα είναι **ηλεκτρικά ή υβριδικά** (50gr CO₂/Km)
- Από τον Ιανουάριο 2026: όλα τα νέα ταξί και 1/3 νέων οχημάτων στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη θα είναι **μηδενικών εκπομπών**
- Από τον Ιανουάριο 2030: νέα επιβατηγά και ελαφρά επαγγελματικά οχήματα θα είναι **μηδενικών εκπομπών**

Εθνικός Κλιματικός Νόμος 4936/2022

Μείωση εκπομπών από κτίρια

- Από Ιανουάριο 2023: **φωτοβολταϊκά ή θερμικά ηλιακά συστήματα** σε νέα κτίρια ή προσθήκες υφιστάμενων κτιρίων με κάλυψη $> 500 \text{ m}^2$ σε ποσοστό 30% τουλάχιστον της κάλυψης
- Από Ιανουάριο 2023: **υπολογισμός ανθρακικού αποτυπώματος** στο σχέδιο ενεργειακής απόδοσης κτιρίων
- Από Ιανουάριο 2025: απαγορεύεται η πώληση και εγκατάσταση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης
- Από Ιανουάριο 2030: η πώληση πετρελαίου θέρμανσης θα είναι αποκλειστικά αναμεμειγμένο **με ανανεώσιμα υγρά καύσιμα** σε ποσοστό τουλάχιστον 30% κ.ό.

Δημοτικά Σχέδια μείωσης εκπομπών (ΔηΣΜΕ)

Υπολογισμός ανθρακικού αποτυπώματος (άρθρο 16)

Απογραφή των ενεργειακών καταναλώσεων και των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από κτίρια, εξοπλισμό και υποδομές (έτος βάσης το 2019) από κοινωφελείς εγκαταστάσεις για αθλητισμό, πολιτισμό, φωτισμό δημοτικών οδών και κοινόχρηστων χώρων, δημοτικές εγκαταστάσεις ύδρευσης, αποχέτευσης, άρδευσης, δημοτικά οχήματα

Στόχος μείωσης εκπομπών σε σχέση με το έτος 2019

- 10% για το έτος 2025 και
- 30% για το 2030

Εθνικός κλιματικός νόμος

Μείωση εκπομπών από εταιρείες

- Υποβολή έκθεσης ανθρακικού αποτυπώματος από επιχειρήσεις (άρθρο 20) (ασφαλιστικές, παροχής ενέργειας και φυσικού αερίου, παροχής υπηρεσιών εφοδιαστικής, ταχυμεταφορών, λιανεμπορίου, εισηγμένων στο χρηματιστήριο, τηλεφωνίας, ύδρευσης και αποχέτευσης κ.ά.)
- Ενδυνάμωση της διάστασης της κλιματικής αλλαγής στην περιβαλλοντική αδειοδότηση (άρθρο 18) (ΦΕΚ 7322/24)

Συμμετοχή του κοινού, Παρακολούθηση και Διακυβέρνηση

- Επιστημονική Επιτροπή κλιματικής αλλαγής
- Κυβερνητική Επιτροπή για την κλιματική ουδετερότητα
- Εθνικό Συμβούλιο για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
- Διαδικτυακός τόπος κλιματικού διαλόγου

Το πλαίσιο πολιτικής για την κλιματική αλλαγή

Ευχαριστώ για την προσοχή σας